

Vzdělávací a výchovná specifika Gymnázia Přírodní škola v porovnání s běžnou státní školou

Praktická maturitní práce

Autor: Ester Jančaříková

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslav Najbert

Obsah

1. Úvod	2
2. Cíle	2
3. Metodika	3
4. Otázky a výsledky	4
Vyhodnocování dotazníků: úvodní informace.....	4
5. Diskuze.....	13
Zpětné zhodnocení práce	23
6. Závěr	23
7. Seznam příloh:.....	26

1. Úvod

Téma mé praktické maturity: Jak se cítí žáci na školách a srovnávání specifik Přírodní školy vůči základním (státním) školám, jsem si vybrala z několika různých důvodů. Hlavním důvodem byla má touha, dozvědět se, jak to funguje i na jiných běžných státních školách, a zjistit, jaký mají názor žáci státních škol na některá školní specifika Přírodní školy. Také jsem se chtěla dozvědět, jak se žáci na základních školách cítí a jaký mají vliv na chod školy, zda se cítí zapojeni do dění ve škole či nikoliv. Dále jsem se zabývala tématy, co vše by na své škole změnili, zda jim něco na jejich škole vadí, nebo ne i mnoha dalšími.

Téma mé profilové práce je důležité pro všechny, které zajímají názory žáků a jejich pocity ke škole, kde studují. Práce je určena pro vedení školy i učitele, kteří díky ní mohou zjistit, co dělají v očích žáků špatně a co by mohli změnit. Žákům GPŠ má tato práce poskytnout informace o tom, jak to vypadá na základních státních školách a zda by jim to na „normální“ státní škole vyhovovalo víc, nebo ne. Určená je i uchazečům o studium na Přírodní škole, aby se blíže seznámili s tím, co by jim mohlo na Přírodní škole vyhovovat a co naopak ne. Všem školám, se kterými jsem spolupracovala, poskytuji i zpětnou vazbu, jak se žáci na jejich škole cítí.

2. Cíle

Při vymýšlení cílů jsem se snažila, aby byly reálné a dosažitelné. Mé cíle byly tyto:

- Osvojit si metody výzkumu ve společenských vědách (formulace otázek, vytvoření dotazníku, vyhodnocení apod.)
- Nahlédnout do tříd na různých státních školách
- Zjistit, jak výchovná a vzdělávací specifika Přírodní školy vnímají její žáci
- Porovnat vybraná specifika se státní školou a zjistit, jak by žáci ZŠ na daná specifika reagovali a zda si dokáží představit jejich zavedení na vlastní škole
- Vytvořit letáček či jiný propagační materiál, který by shrnoval klady i zápory Přírodní školy a byl by využitelný při přijímacích zkouškách.

3. Metodika

Mým prvním a nejdůležitějším krokem byl výběr témat, která mi na Přírodní škole přišla zajímavá a která jsem chtěla srovnávat s dalšími školami. Má původní témata pro srovnávání byla tato:

- Možnost žáků ovlivnit dění školy a zapojit se do jejího fungování.
- Způsob hodnocení a kontroly znalostí žáků.
- Kolektiv školy – možnosti posilování mezitřídních vztahů.

Tato témata jsem specifikovala otázkami v dotazníku. V dotaznících jsem se ptala ještě na další věci, jako je třeba postoj žáků k učitelům, co by na škole změnili, co jim na škole vadí apod. (Dotazník, je dostupný v příloze 1, verze A pro Přírodní školu, verze B, pro základní školy).

Ještě před tvorbou dotazníků jsem si začala shánět školy, kde bych mohla dotazníky předložit. V tomto ohledu mi velice pomohl můj otec Antonín Jančařík, díky kterému jsem získala možnost předložit dotazníky na pražských školách.

Můj druhý krok byl předložit vytisknuté dotazníky na vybraných základních školách. Dotazníky jsem pokládala v rozmezí od dubna 2014 do června 2014. Poslední škola, na které jsem pokládala dotazník, byla ZŠ Plamínková, na které jsem jej pokládala jeden den v jednom z posledních týdnů v červnu.

Mým třetím krokem bylo zpracování všech získaných dotazníků do elektronické podoby v excelových tabulkách a následně vše seřadit a přepsat do wordu. Také jsem vypočítávala množství odpovědí u otázek a jejich procentuální zastoupení. Dále jsem porovnávala dvě různé verze dotazníku, verzi pro třídu Přírodní školy (Lambdu) a dotazník pro základní školy. Dotazník pro žáky Přírodní školy se liší protože, o žácích Přírodní školy toho sama za sebe vím mnohem více, než o žácích ze základních škol (díky knize o Přírodní škole, webovým stránkám a vlastní zkušenosti se studiem na této škole.). Dále se liší také proto, že se ptám na informace přímo o Přírodní škole, otázkami které by nebylo možné použít u žáků ze základních škol. (např. chodíš rád na ranní společňák?)

Obě verze dotazníku jsou kombinací uzavřených a otevřených otázek. Verze dotazníku pro žáky Přírodní školy je dlouhá 2 stránky, dotazník pro žáky ze základních škol má celkem stránky 3. Celkem jsem získala 140 dotazníků, z toho 112 je od žáků ze základních škol a zbytek je od žáků z Přírodní školy.

Cílová skupina:

Respondenti byli ve věku od 13 do 16 let a početní rozdíl mezi chlapci a dívkami nebyl nijak výrazný (na ZŠ: chlapci 56 a dívky 53). Jednalo se vždy o 8. třídu základní školy (8. třídu jsem si vybrala z důvodu, že jsem se právě v této věkové kategorii nacházela při začátku mé práce). Respondenti pocházejí ze tří základních škol v Praze: základní škola Vyšehrad: celkem 13 tříd. 8 tříd nižšího stupně, 5 tříd vyššího stupně, web. stránky školy: <http://www.vratislavova.cz/>. Dále jsem spolupracovala se základní školou s názvem Smysluplná škola, webové stránky <http://www.zs-ln.cz/> ta má celkem 23 tříd. 15 tříd nižšího stupně 8. tříd vyššího stupně. Dotazník jsem pokládala ve dvou třídách Smysluplné školy. Dále pak se základní školou Fr. Plamínkové web. stránky: <http://www.plaminkova.cz/>, přesný počet tříd jsem nenašla, ale jedná se o nejmenší základní školu,

se kterou jsem spolupracovala. Dále jsem dotazník předložila na základní škole, která leží mimo území hlavního města Prahy. Tato škola se jmenuje základní škola Jana Amose Komenského a nachází se ve městě Lysá nad Labem (středočeský kraj). Celkem má škola 22 tříd, 14 tříd nižšího stupně, 8 tříd vyššího stupně. Dotazník jsem pokládala dvěma třídám z této školy. Webové stránky školy: <http://www.zsiaklysa.cz/>

Upřesním, že respondenti ze základních škol byli nejčastěji ve věku 14 a 15 let. V celkovém počtu žáků nepatrně převahuje počet chlapců. Naproti tomu žáci z Přírodní školy, byli nejčastěji ve věku 13 a 14 let s převahou chlapců ve třídě (72 %).

4. Otázky a výsledky

Vyhodnocování dotazníků: úvodní informace

Nejdřív je vždy uvedena otázka a odpověď žáků základních škol a pak otázka a odpověď žáků z Přírodní školy:

- Otázky jsou rozdělené na otevřené – značí se abecedou a uzavřené – číslované. Je to pro lepší přehled v dotazníku a v pořadí otázek..
- U uzavřených otázek uvádím počet žáků, kteří odpovídali a z tohoto čísla vycházím i při výpočtu procentuálního podílu.
- U otevřených otázek počítám z celkového počtu respondentů: 112 žáků ze základní školy a 18 žáků z GPŠ.
- Procenta jsou zaokrouhlována, jinak řečeno může se stát, že celkový součet nevychází přesně 100 % (v řádu desetinných míst)

1. Otázka, společná: máš možnost výrazně se zapojit do dění ve škole?

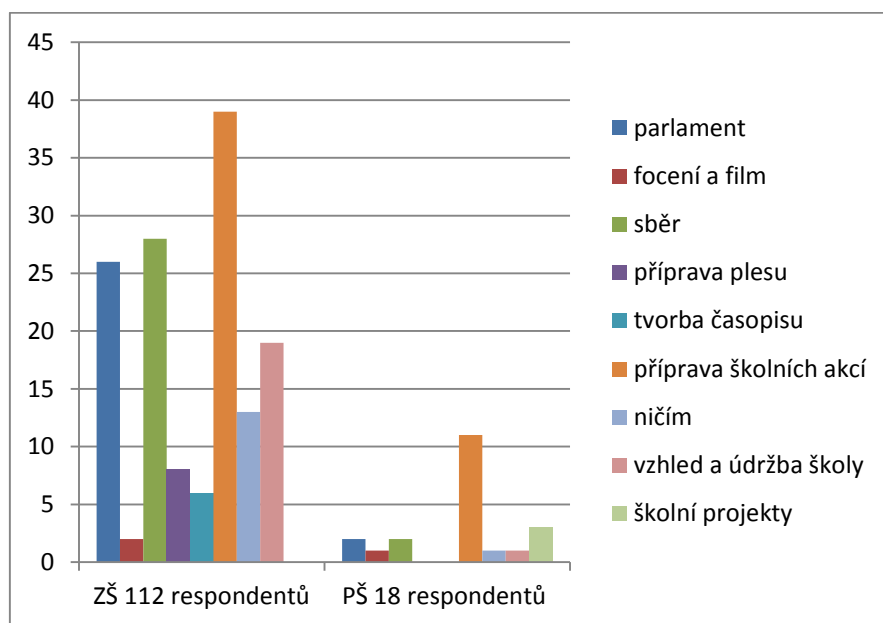
Na první výzkumnou odpovědělo celkem 104 žáků, z toho 79 % hlasovalo pro odpověď ano. Žáci Přírodní školy se cítili zapojeni až v 93 % případů.

Graf k otázce 1: máš možnost výrazně se zapojit do dění ve škole.

A. Otázka, společná: čím se zapojuješ do dění ve škole (vypiš) např. příprava školních akcí, projektů, studentský parlament, výzdoba školy, apod.

Žáci základních škol nejčastěji uváděli přípravu a účast na školních akcích (35 %), účast ve školním parlamentu (23 %), výzdobu a zapojení se na úpravě vzhledu školy (17 %), ale i celkem vysoké množství studentů uvedlo, že se ničím nezapojuje (12 %). Naproti tomu žáci Přírodní školy se nejčastěji zapojují přípravou školních výjezdů (56 %), různými školními projekty (17 %), studentskými radami/parlamentem (11 %) a do dění na škole se nezapojuje pouze 6 % žáků.

Graf k otázce A: čím se zapojuješ do dění ve škole?

B, otázka pro žáky ze základních škol: Co bys chtěl/a na škole změnit, jak a proč?

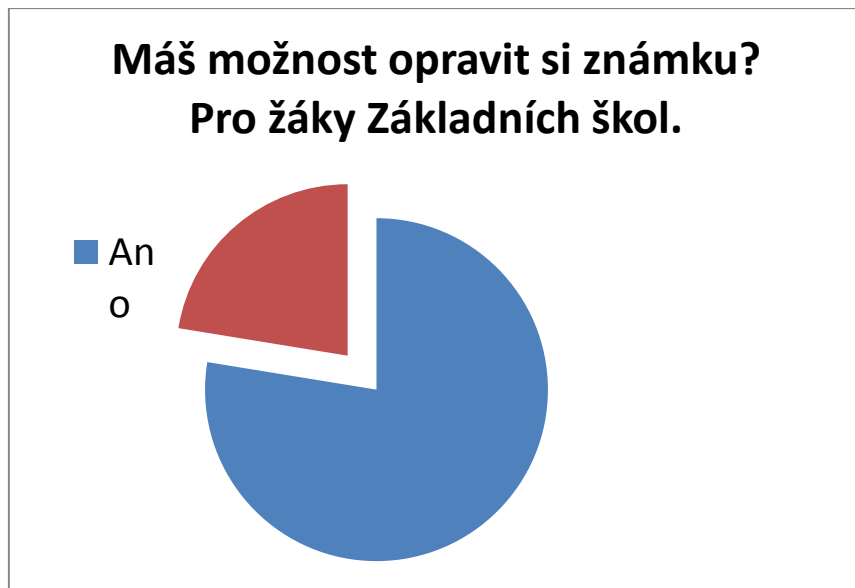
Žáci nejčastěji uváděli, že chtějí změnit či zlepšit vybavení školy (např. na škole Jana Amose Komenského v Lysé nad Labem chtějí opravu záchodů) a chtějí místo šaten skříňky. Dále pak 12.5 % žáků nechce na svojí škole měnit nic a 10 % žáků nevyhovují učitelé a chtěli by je změnit (či změnit jejich chování). Poslední z odpovědí st týká chování žáků (žáci na škole by je chtěli změnit), jedná se o 6 % všech žáků.

B, otázka pro žáky Přírodní školy: Co by se muselo dít, abys ses zapojil (účastnil), proč se nezapojuješ (neúčastníš)?

Nejčastěji se žáci zapojují, protože je to baví (50 %) dále pro to, že to je pro dobrou věc (22 %) a že si chtějí vést život sami (11 %). Dále jsou žáci, co chtějí ovlivňovat dění na škole (11 %). Odpovědi proč se nezapojují, byly všechny procentuálně vyrovnané (6 %) a zněly následovně: Je málo času na zpracování daného úkolu; Nechci na sebe brát zodpovědnost; Nebaví mě to; Nevím, proč se nezapojuji; Abych se zapojoval/a muselo by to být povinné.

2. Otázka pro žáky ze základních škol: máš možnost opravit si špatnou známku? (a špatnou známku tak odstranit z průměru)

Na tuto otázku odpovědělo 107 respondentů, ve velké většině odpovídali, že ano mají (78 %). Ale jak bylo uvedeno v odpovědích, jedná se o opravu a ne přepsání známky, resp. špatná známka v průměru zůstává.

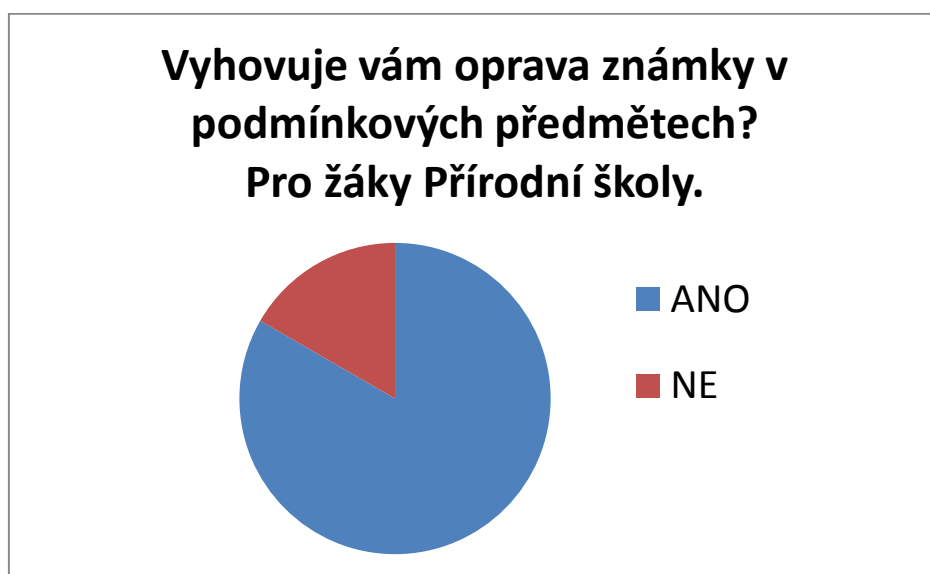

Graf k otázce pro základní školy 2. : máš možnost opravit si špatně napsanou známku (přepsat na lepší).

Žáci Přírodní školy mají možnost opravy (přepsání) známky možné ve všech podmínkových předmětech (netýká se jazyků a matematiky).

2. Otázka pro žáky Přírodní školy: Vyhovuje vám možnost opravy známky v podmínkových předmětech?

Žáci na tuto otázku odpovídali ve velké většině, ano (94 %)

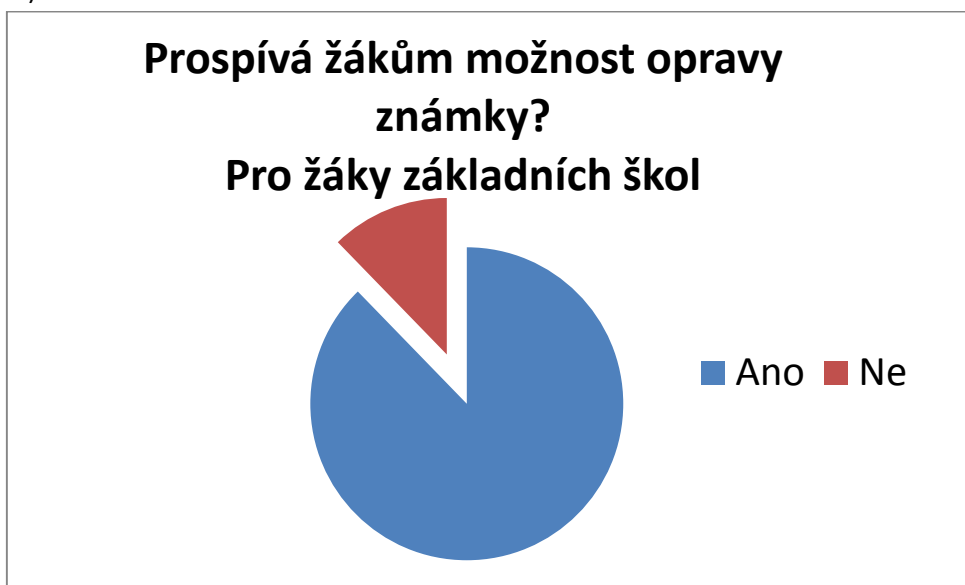
Graf k otázce 2.pro PŠ.

C, otázka pro žáky Přírodní školy: V jakých předmětech využíváš možnost opravy známky nejčastěji, proč právě v těchto?

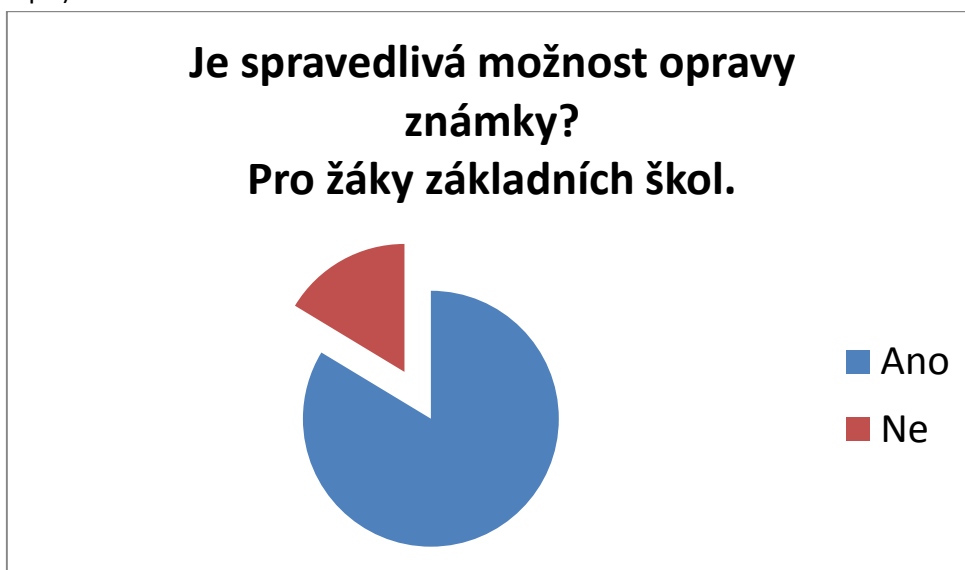
Žáci přírodní školy odpovídali, že nejčastěji využívají možnost opravy v předmětu dějepis (39 %) a dále pak v zeměpisu (33 %) a hned poté následovala chemie (28 %)

3. Otázka pro žáky ze základních škol: Myslíš si, že žákům prospívá možnost opravit si tímto způsobem (přepsání na lepší) známku, je to spravedlivé?

106 respondentů odpovídalo, že to žákům prospívá (88 % ze všech hlasů) a, že to je i spravedlivé (86 %).

Horní graf k otázce 3. Myslíš si, že žákům prospívá možnost opravit si tímto způsobem (přepsání na lepší) známku?

Graf k otázce 3 pro základní školy: je oprava známky (přepsání na lepší) spravedlivá ?

3. Otázka pro žáky Přírodní školy: myslíš si, že ti prospívá možnost opravit si známku?

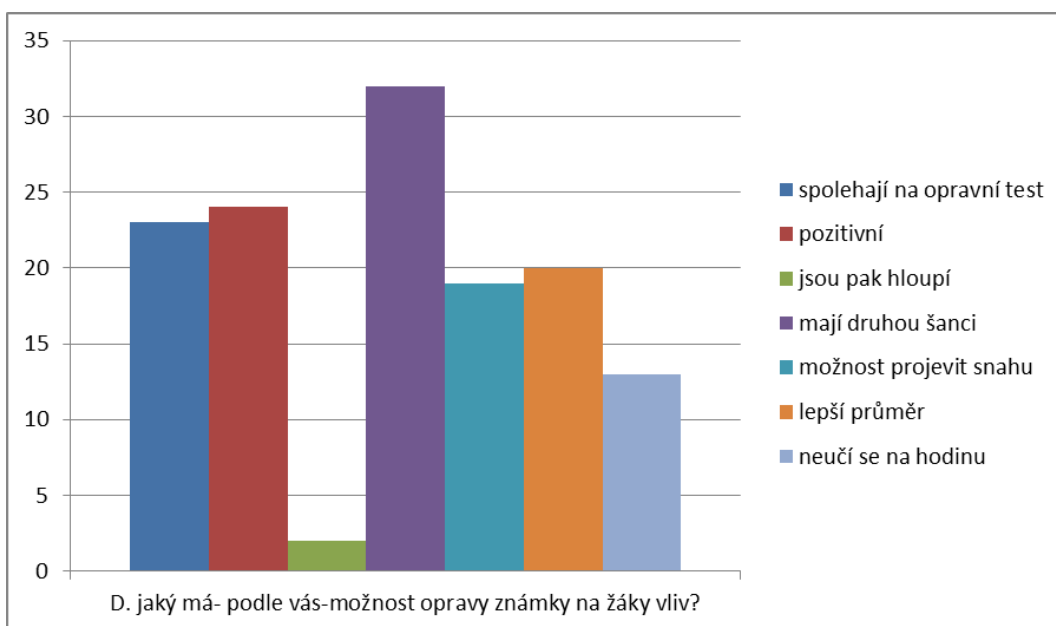
Celkem odpovědělo 16 respondentů, z toho 13 odpovědělo, že jim možnost opravy známky prospívá (81.25 %)

Graf k otázce 3. Pro žáky Přírodní školy: prospívá ti možnost opravy známky?

D. Otázka pro žáky ze základních škol: jaký to (oprava známky) má podle tebe na žáky vliv?

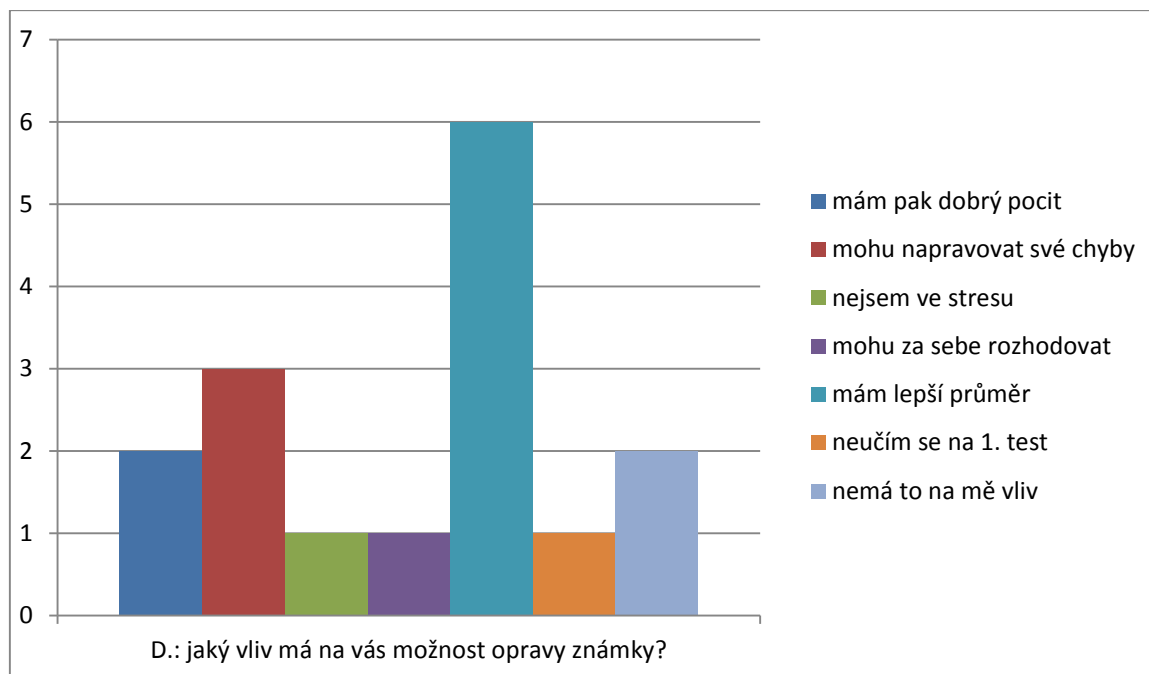
Respondenti ze základních škol nejčastěji uváděli, že má pak student druhou šanci a může projevit snahu a na test se znovu naučit. Dále uváděli, že to má na žáky pozitivní vliv a, že pak má třída lepší průměr. Naproti tomu byl vznesen argument, že se žáci neučí na první test a spoléhají až na ten opravný.

Graf k otázce D. pro žáky základních škol: jaký má podle tebe oprava známky na žáky vliv?

D. Otázka pro žáky Přírodní školy: Jak na tebe působí možnost opravit si známku?

Žáci Přírodní školy nejčastěji zmiňovali lepší průměr a možnost napravovat své chyby (projevovat snahu). Dále uváděli, že možnost opravit si známku je pro ně dobrá (je dobrý pocit si jí opravit) a že se pak necítí tolik ve stresu.

Graf k otázce D. pro žáky Přírodní školy: Jaký vliv má na vás možnost opravy známky?

E. Otázka pro žáky ze základních škol: jak často využíváš (bys využíval) možnost opravy známky?

Žáci si opravují (by si opravovali) jen velmi špatné známky jako je 4 a 5 (37,5%). Ale jinak by si známky moc neopravovali (39 žáků).

E. Otázka pro žáky z Přírodní školy: Vlastními slovy zhodnoť, jak často využíváš možnosti opravit si známku:

Žáci odpovídali, že si známku opravují často (44 %) a nebo skoro vůbec (28 %).

F. Otázka pro žáky ze základních škol: kolik máš na škole učitelů, kteří jsou ochotní vám věnovat po skončení vyučování svůj volný čas (např. na opravu známek)?

Většina nebo dokonce všichni naši učitelé jsou ochotní nám věnovat svůj čas (21 %). 3 učitelé na škole (18 %), 2 učitelé z celé školy (13 %). Nemám přehled a nevím kolik učitelů by bylo takto ochotných (13 %)

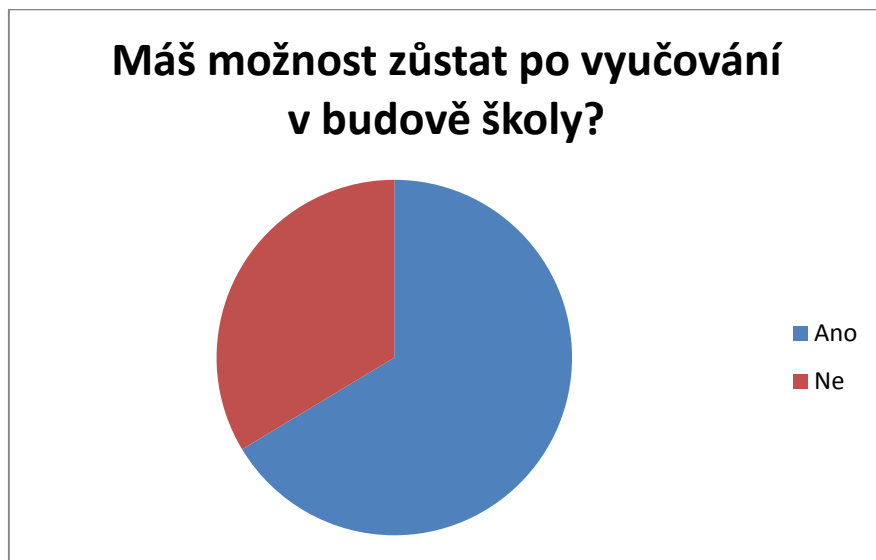
G. Otázka, společná: Co bys vzkázal učiteli, který ti věnuje svůj volný čas? Jestli takového na škole nemáš, vyber si libovolného učitele a napiš mu krátký vzkaz.

Tuto otázku měly oba dotazníky totožnou. Odpovědi studentů jsou dostupné v příloze, ale já jsem jejich odpovědi zkrátila a z odpovědí se dá vyčíst jen, zda jsou žáci učitelům vděční či nikoliv.

Žáci Přírodní školy i žáci ze základních škol jsou většinou vděční (Přírodní škola 94 %, základní školy 89 % případů).

5. Otázka pro žáky ze základních škol: Máš možnost zůstat po skončení vyučování v budově či areálu školy?

Respondenti ze základních škol mají ve většinou (uvedlo 66 % žáků) možnost zůstat po vyučování v budově školy.

Graf k otázce 5. Pro základní školy: máš možnost po skončení vyučování zůstat v budově školy?

1. Otázka, společná: Odcházíš po skončení vyučování, co nejdříve domů?

+ F. pro žáky Přírodní školy: proč zůstáváš po skončení vyučování v budově školy?

Žáci ze základních škol nejčastěji odpovídali, že ano (66,4%) Naproti tomu, žáci Přírodní školy, uvádějí, že jich zůstává ve třídě až 69 %. Jako důvody, proč ve škole zůstávají, uváděli žáci Přírodní školy dobrý kolektiv (61 %), zkoušení a plnění z podmínek (61 %) a chtějí /potřebují se ještě učit (39 %).

6. Otázka pro žáky základních škol: Představ si, že se ráno sejdete obě paralelní třídy na 10 minut a společně začnete den, je to pro tebe realistická představa?

Odpovědělo 104 respondentů. 70 žáků (67,3 %) ze ZŠ si to dovedli představit a považují to za realistické. Žáci také psali, co by na takovém ranním shromáždění chtěli dělat, krom základních činností, které děláme na společnáku my, vymýšleli i vlastní činnosti jako například: Povídat si, hrát skupinové hry či zkusit seči hrát různé sporty.

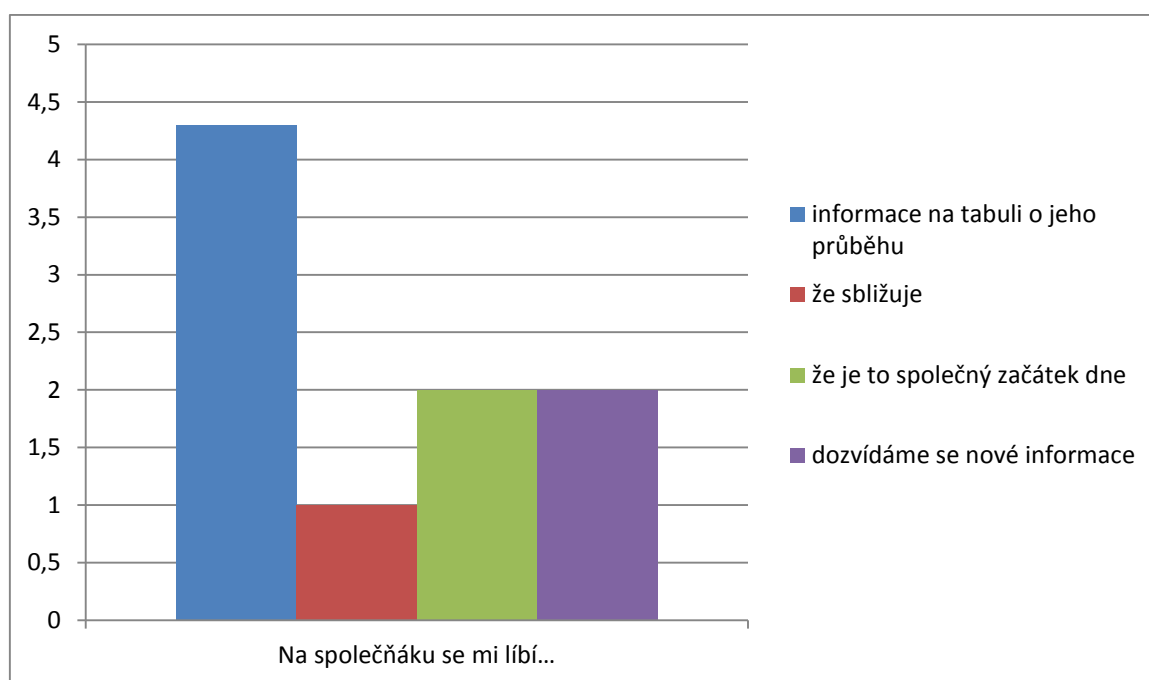
Hraní na kytaru + zpívání dle vlastního výběru by se líbilo zhruba polovině žáků ze státních škol na, kterých probíhal výzkum. Slyšet informace o akcích v okolí a ve škole by chtělo 63 % všech žáků. Promítání fotek či pouštění krátkých videí by se líbilo 72 %)a povídání vtipů či poučných příhod by se opět líbilo zhruba polovině žáků (55,8 %)

6. Otázka pro žáky Přírodní školy: chodíš rád na ranní společňáky?

Ve většině případů ano (83 %)

H. Otázka pro žáky Přírodní školy: Co se ti líbí/ nelíbí na ranním společňáku?

Respondenti odpovídali, že se jim líbí, vypsání informací o jeho průběhu na školní tabuli. Dále se jim líbilo, že je to hezký společný začátek dne a možnost dozvědět se nové informace. Naproti tomu se jim nelíbí, že je tak brzo ráno, jeho délka a zbytečné nepotřebné informace. Hudební složka se líbí 80 % žáků, ale promítání a informace byli hodnoceny 100 % kladně. Někteří žáci napsali, že by chtěli víc promítání a více zpěvu.

Grad k otázce H. pro žáky Přírodní školy: co se ti líbí/ nelíbí na společňáku.

x. Otázka pouze pro žáky základních škol: považuješ školní akce za výhodu či nevýhodu školy? Proč?

102 žáků ze 107 odpovědělo (95,3 %), že školní akce jsou výhoda školy, protože jsou zábavné, dozvídají se při nich nové věci a protože si na nich odpočinou od školy a bude mít změnu od normálního denní rutiny. Dále taky zmiňovali, že se díky školním akcím lepší kolektiv.

X. Otázka pro žáky základních škol: zkus uvést další výhody a nevýhody vaší školy:

Výhody, podle žáků ze základních škol:

Hodně akcí (33 žáků, 29,5 %), dobrý učitelský sbor (24 žáků, 21,4 %), vybavení (38 žáků, 34 %), dobrý kolektiv (32 žáků, 28 %), dobrý školní areál (30 žáků, 27 %).

Nevýhody, podle žáků ze základních škol:

Neschopní učitelé (12 žáků, 11 %), špatný kolektiv (10 žáků, 9 %), máme šatny/ nemáme skříňky (8 žáků, 7 %)

J. Otázka pro žáky Přírodní školy: Co bys změnil na Přírodní škole?

Zrušil bych podmínky z jazyků (6žáků) – pozn. Již zrušeno. Dále by žáci neměnili nic (3 žáci) a pak byly odpovědi, kde by zmíněnou věc měnil vždy jen jeden respondent: zrušil bych povinné podmínky, zvýšil bych platy učitelům, zrušil povinné plavání, zlepšil vybavení, zmenšil bych počet povinných výjezdů, zrušil bych podmínky v maturitním ročníku, zrušil bych všechny termíny, zrušil bych povinné poznávačky, zavedl povolení, že můžou chodit všichni žáci o velké přestávce ven, zkrátil bych vyučování v pátek, vyhodil bych pár problémových žáků a na úkor zkrácení malých přestávek bych prodloužil velkou přestávku.

x. Otázka Pro žáky Přírodní školy Co považuješ za výhody a co nevýhody z uvedené nabídky?: (číslo nalevo pod kolonkou „počet žáků“ je počet žáků, kteří hlasovali, že se jedná o výhodu školy, číslo vpravo je počet žáků, kteří hlasovali, že se jedná o nevýhodu školy.).

Výhoda	Počet žáků		
Ranní společňáky	15	1	93,8 %
Oprava známky	16	2	88,9 %
Akce o volném čase	11	5	68,8 %
Kapitanáty	17	2	89,5 %
Malý kolektiv	16	3	84,2 %
Povinné výjezdy	13	3	81,3 %
Systém + a –	8	5	61,5 %
Kredity	17	1	94,4 %
Možnost volby	15	0	100 %
Říct svůj názor	16	1	94,1 %
Odměny na konci pololetí	17	1	94,4 %
Volnočasové aktivity	16	0	100 %

Tabulka k otázce X pro žáky Přírodní školy: jedná se o výhodu či nevýhodu školy?

5. Diskuze

1. Otázka pro žáky základních škol: máš možnost zapojit se do dění na škole?

1. Otázka pro žáky Přírodní školy: cítíš se zapojen do dění na škole?

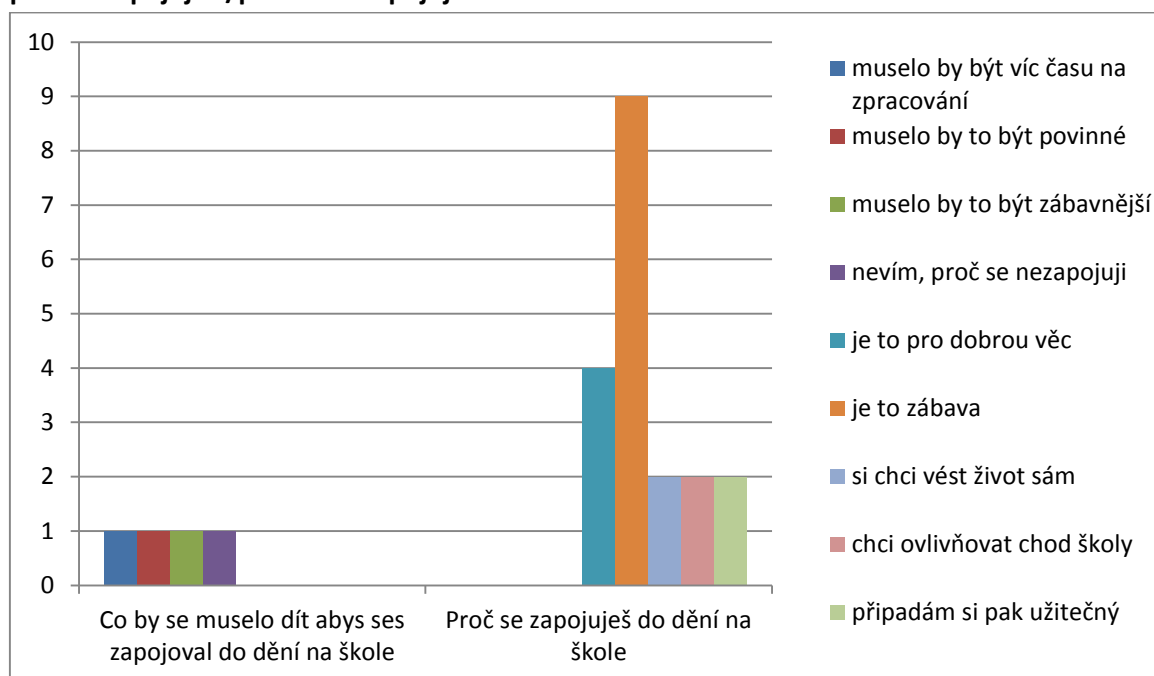
Žáci Přírodní školy se cítili výrazně více zapojeni do dění na škole, než žáci ze základních škol (Na Přírodní škole se cítí být zapojeno do dění 93%žáků a na základních školách má tuto možnost se zapojit 79% žáků). Na Přírodní škole má žák velké spektrum možností, jak se může zapojit. Platí věta: **Každý, kdo chce, se může nějak realizovat a zapojit.**

(např. pomoci s úklidem školy, připravit „poznávačku“ -povinná podmínka, poznávání hornin/hub/rostlin atd.), příprava výjezdu apod.). Žák přírodní školy dostává pravidelně nabídky (informace o akcích) a je povzbuzován, aby se zapojil. (zdroj Přírodní škola- cesta jako cíl).

A. Otázka, společná: čím se zapojuješ do dění ve škole (vypiš). Například – příprava školních akcí, projektů, studentský parlament, výzdoba školy.

Celkově se žáci nejčastěji zapojují přípravou školních výjezdů. Na Přírodní škole se takto zapojuje 50 % žáků. Důvodem proč se na Přírodní škole zapojuje tolik lidí přípravou výjezdů, může být ten, že dohromady jsme na výjezdech 6-8týdnu ve školním roce, a je potřeba spousty lidí (i z řad žáků) na jejich organizaci.

B. Otázka dotazníku pro žáky Přírodní školy: co by se muselo stát, aby ses zapojil, (účastnil), proč se zapojuješ /proč se nezapojuješ?

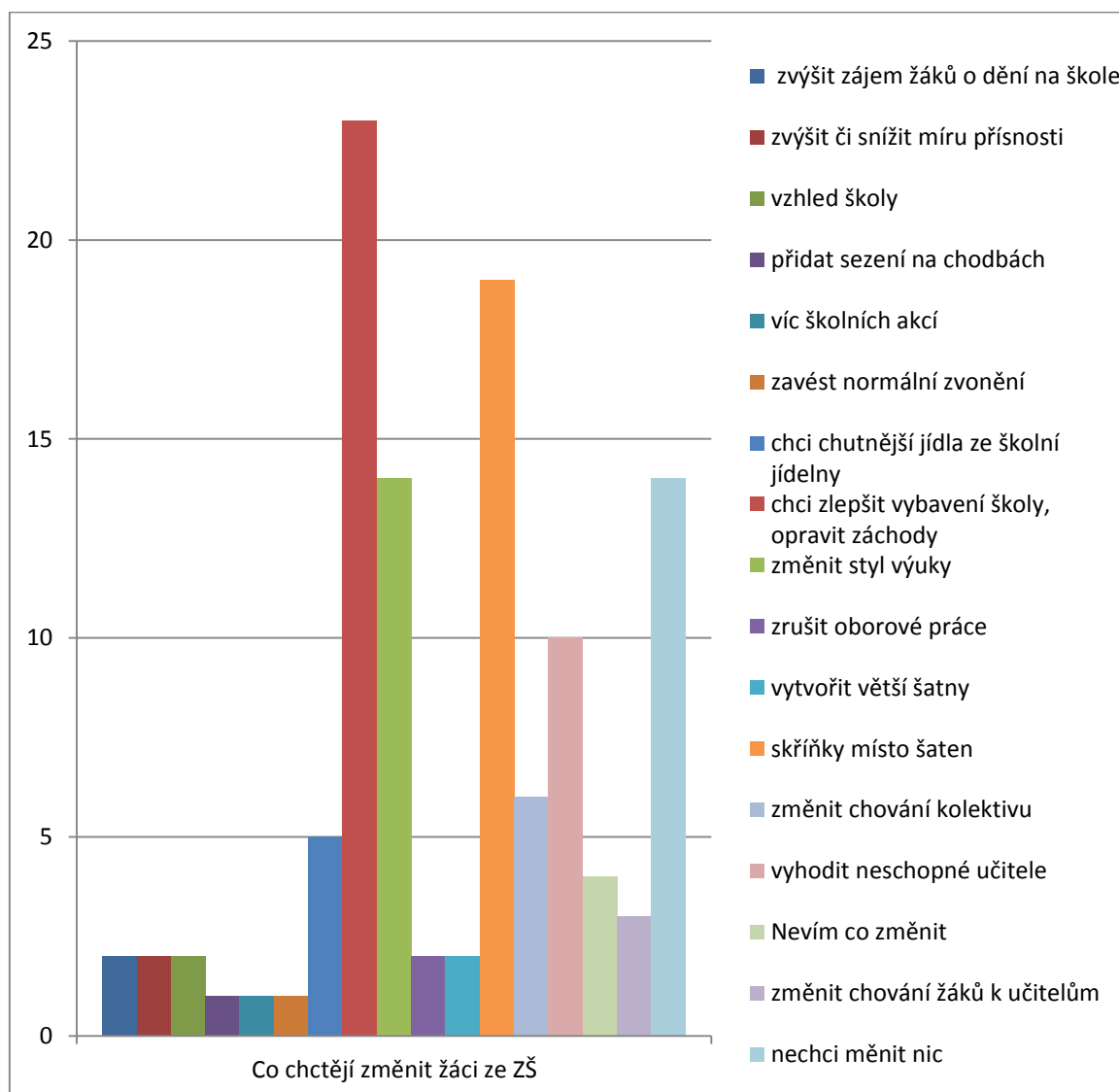
Graf k otázce B. pro žáky Přírodní školy: co by se muselo stát aby ses zapojoval, proč se zapojuješ?

Nejčastěji se žáci Přírodní školy zapojují, protože je to baví (50 %), dělají to z vlastní vůle a dobrovolně a můžou si vybrat, čím se zapojí. Dále se zapojují protože, to dělají pro dobrou

věc (12 %). A chtějí si život sami (11 %). Tím, že žák dělá něco pro školu, dělá vlastně i něco pro sebe. Může připravit hry, které by si chtěl se spolužáky na výjezdu zahrát. Může pomoci s výběrem filmu. Jednoduše řečeno, může ovlivňovat chod školy. (proto se zapojuje do dění 11 %žáků). Odpovědi proč se nezapojují: Je málo času na zpracování daného úkolu, nechci na sebe brát zodpovědnost, v dnešní době na sebe chce málo kdo vzít zodpovědnost a i přesto, že to, co si vybere, dělá dobrovolně, nemusí mu vyhovovat nátlak, pod kterým se ocitá „je potřeba abys to udělal, protože jinak se akce může sesypat“, (např. „nechci na sebe brát zodpovědnost“).

B. Otázka pro žáky ze základních škol: Co bys chtěl/a na škole změnit, jak a proč?

Žáci nejčastěji zmiňovali, že chtějí změnit (zlepšit, opravit, modernější) vybavení školy. Možná si vyložili jinak, jinak myšlenou otázku, nebo je pro ně škola pouze budova, kde se učí, nicméně nejčastější odpovědi se týkaly právě této budovy. Chtěli by zlepšit její vybavení, vzhled, praktičnost apod.

Graf k otázce B. pro žáky základní školy: co chceš změnit na Základní škole?

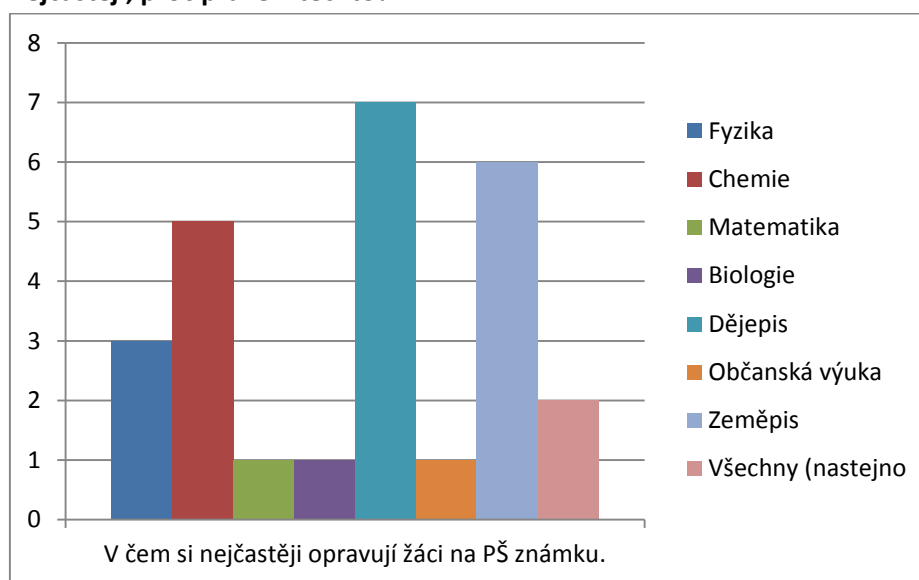
2. Otázka pro základní školy: máš možnost opravit si špatnou známku? (Přepsat známku na lepší a špatnou tak odstranit z průměru).

Žáci sice většinou odpovídali, že ano (77 %) ale v odpovědích bylo zmíněno, že se jedná o opravu, kdy špatná známka zůstává v průměru a ne o opravu, kdy je špatná známka trvale odstraněna z průměru. Takže žáci nemají možnost své chyby 100% napravit, ale jen vylepšit průměr.

2. Otázka pro žáky Přírodní školy: vyhovuje ti možnost opravy známky v podmínkových předmětech?

Žákům oprava známky vyhovuje. Pokud projeví snahu, mají možnost si jednoduše zlepšit průměr a můžou se vše zpětně doučit a poopravit. Je to pro ně přínosné.

C. Otázka pro žáky Přírodní školy: v jakých předmětech využíváš možnost opravy známky nejčastěji, proč právě v těchto?

Graf. zobrazující, v jakých předmětech si žáci Přírodní školy nejčastěji opravují známky.

Žáci Přírodní školy využívají možnost opravy nejčastěji v předmětu dějepis a zeměpis. Jedná se o dva předměty, které jsou hlavně na zapamatování. Předměty, které se dají doučit pomocí kvalitního sešitu, či otázek z testu, doučit i zpětně.

2. Otázka pro žáky základních škol: myslíš si, že žákům prospívá možnost opravit si tímto způsobem (přepsání na lepší) známku, je to spravedlivé?

Grafy k otázce 2. pro žáky ze základních škol: prospívá žákům možnost opravy známky? je to spravedlivé ?

88% žáků si myslí, že to je prospěšné a 86% žáků si myslí, že to je spravedlivé. Prospěšné to je proto, že si pak žáci můžou zlepšit průměr a spravedlivé, protože je pak vidět přímá snaha žáka a ne jen štěstí/neštěstí/ čas o víkendu na učení/ únava apod.

2. Otázka pro žáky Přírodní školy: myslíš si, že ti prospívá možnost opravit si známku?

Graf k otázce 2. pro žáky Přírodní školy: myslíš si, že ti prospívá možnost opravit si známku?

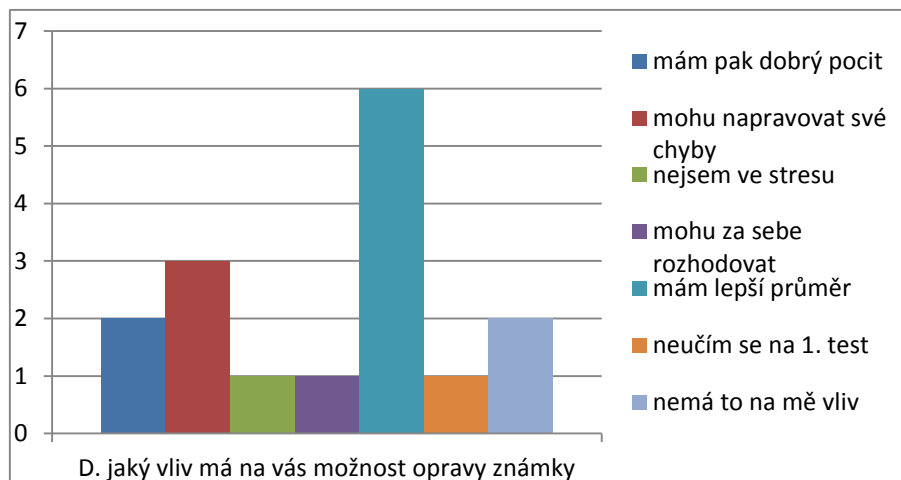
Většina žáků si myslí, že jim oprava známky prospívá, (81%). A důvod? Je vidět přímá snaha žáka. Jak jsem již vypisovala v minulé odpovědi, nezáleží tolik na tom, zda se umíte dobře učit, zda jste chytrý, na shodě náhod, ale na snaze, kterou je žák ochoten do učení se věnovat.

D. Otázka pro žáky ze základních škol: jaký to (oprava známky) má podle tebe na žáky vliv?

Respondenti uváděli, že žák má druhou šanci a může projevit snahu a na test se znovu naučit. Dále uváděli, že to má na žáky pozitivní vliv a, že pak má třída lepší průměr. Naproti tomu byl vznesen argument, že se žáci neučí na první test a spoléhají až na ten opravný. Na všech odpovědích něco je. To, že má žák možnost naučit se na test znova, může mít za následek, že se žák na první testy neučí, ale pak stejně bude mít špatnou známku nebo se to bude muset naučit jindy. Tato možnost, opravit si známku se může hodit, např. když se žák potřebuje naučit na jiný předmět a tak si nejdřív napíše

jedno a pak si opraví to druhé, nebo když na danou látku chyběl a nestihl se jí doučit. To, že má žák možnost si známku opravit, neznamená, že se přestane učit, jen si učení posune na jindy.

D. otázka pro žáky Přírodní školy: Jaký vliv má na tebe možnost opravit si známku?

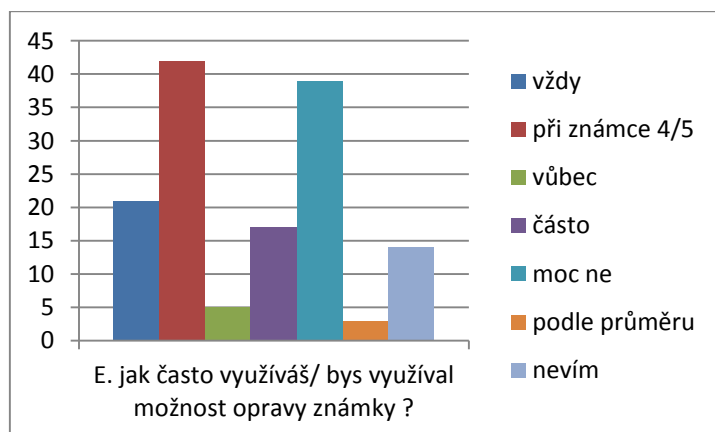

Žáci pak můžou mít lepší průměr a mají možnost napravovat své chyby (projevovat snahu). Dále mají dobrý pocit, když se to zvládnou naučit a opraví to. A necítí se pak tolik ve stresu. To jen potvrzuje mou myšlenku z minulé odpovědi.

Graf k otázce D. pro žáky Přírodní školy: jaký vliv má na tebe možnost opravy známky?

E. Otázka pro žáky ze základních škol: jak často využíváš (bys využíval) možnost opravy?

Žáci by si opravovali jen velmi špatné známky jako je 5 a 4 (42 žáků). Ale jinak by si známky moc neopravovali (39 žáků). Jinak, řečeno nebyli by ochotní tomu věnovat svůj čas a snahu, jen pod tlakem z velmi špatné známky či propadnutí by si známku opravili.

Graf k otázce E. pro žáky základních škol: jak často využíváš/ bys využíval možnost opravy známky?

E. Otázka pro žáky z Přírodní školy: jak často využíváš možnost opravy známky?

Často (44,4 %), nebo naopak skoro vůbec (27,8 %). Třída se nám rozdělila na dvě strany. Převládá strana často, ta může být tvořena buď žáky co se neučí na první test, nedokážou napsat správně první test, chtějí si opravovat i vcelku slušné známky (jako je známka za 3). Druhá strana si známky neopravuje skoro vůbec do té můžou spadat buď pracovití žáci co se vše naučí na poprvé (a géniové

co to prostě umí), žáci kteří se drží v známkovém průměru a žáci kteří jsou líní tomu věnovat i při horší známce (3, 4) snahu.

F. Otázka po žáky základní školy: kolik máš na škole učitelů, kteří jsou ochotní vám věnovat po vyučování svůj čas (např. na opravu známek)?

Jednu pětinu respondentů, učí ochotní učitelé, ale po zhlédnutí odpovědí přímo v exellovském dotazníku uvidíte, že si to myslí vždy jen pár žáků ze třídy a ostatní respondenti z dané třídy uvádí, že na škole nemají žádného ochotného učitele, či pouze jednoho. Takové to různorodé odpovědi můžou být dané tím, že žáci nemají za potřebí hlídat si, takovéto učitele (nepotřebují či nechtějí se doučovat, nepotřebují konzultace či opravné zkoušení apod.) Ale také to může být dané různými přístupy k různým žákům, nebo tím, že si žáci neumí o volný čas učitele říct. Tím pádem by na základních školách mohli být žáci, co se zkoušeli učitelů zeptat (např. na radu k matematickému cvičení) a učitel mu s ním pomohl a věnoval jim svůj čas (a tak ho započítali do většiny učitelů, co jsou ochotní věnovat svůj čas), ale zároveň jsou ve třídě i žáci, kteří se nikdy učitele nezeptali a do tohoto počtu jej zařadit nemůžou. Tuto myšlenku by mohl potvrzovat i fakt, že 12.5%žáků uvedlo, že neví kolik takových učitelů na škole je.

G. Otázka pro žáky ze základních škol: co bys vzkázal, učiteli který ti věnuje čas? Jestli takového na škole nemáš, vyber si libovolného učitele a napiš mu krátký vzkaz.

Tato otázka se nacházela v obou dotaznících. Celé odpovědi žáků jsou dostupné v příloze. Pro účely diskuze, jsem jejich odpovědi upravila a roztřídila. Z odpovědí sleduji, zda jsou žáci svým učitelům vděční či nikoliv.

Nejčastěji byli žáci vděční (89,3 %, z počtu odpovědí), ale téměř 25 % žáků na tuto otázku neodpovědělo! Po přečtení této věty by vás měla napadnout základní otázka: proč žáci neodpovídali? Důvodů může být více, nechtělo se jim, otázku omylem přeskočili či nevěděli co učiteli napsat, nechtěli psát nic špatného, nebo mají k učitelům neutrální postoj a nemají v plánu jim cokoliv sdělovat. Z odpovědí víme že, ze 112 lidí odpovědělo 75 lidí, že je vděčných (např. odpovědi dík, děkuji), 9 lidí odpovědělo jinak a 28 lidí vůbec neodpovědělo.

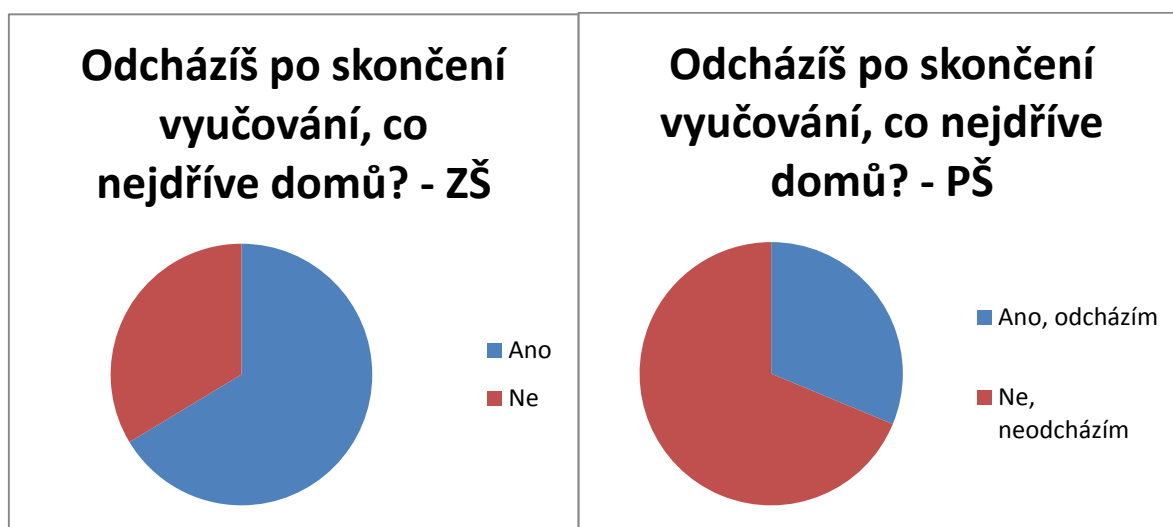
G. Otázka pro žáky z Přírodní školy: co bys vzkázal, učiteli který ti věnuje svůj čas? Jestli takového na škole nemáš, vyber si libovolného učitele a napiš mu krátký vzkaz.

Vděčných žáků na Přírodní škole je 93,75 % (14 lidí z 18, neodpověděli 3 lidi). Můžeme tedy říct, že Přírodní škola má více vděčných žáků, ale rozdíl není statisticky významný a nelze z něj cokoliv usuzovat.

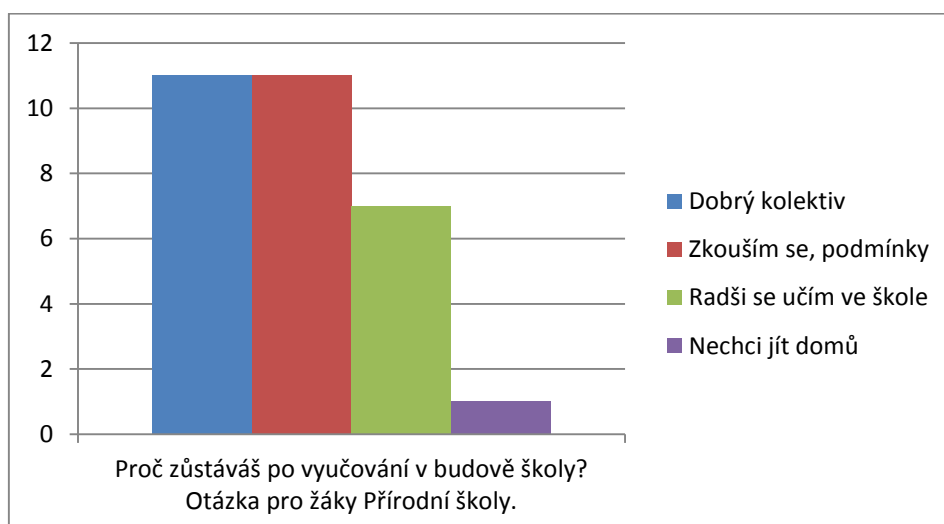
5. Otázka pro žáky ze základních škol: Máš možnost zůstat po skončení vyučování v budově či areálu školy?

Tuto možnost má 66,4 %, to jinak řečeno znamená, že pro 33,6 % (1/3) respondentů, je škola hned po skončení vyučování uzavřena. Žáci Přírodní školy, mají možnost zůstat i po vyučování ve škole.

4. Otázka, společná: Odcházíš po skončení vyučování, co nejdříve domů?

Grafy k společné otázce 4.: Odcházíš po skončení vyučování co nejdříve domů?

Graf k otázce F. pro žáky Přírodní školy: proč zůstáváš po skončení vyučování v budově školy?

Žáci přírodní školy zůstávají častěji (68,8 %) než žáci ze základních škol (33,6 %) důvodem proč zůstávají, pro ně je dobrý kolektiv a potřeba se zkusit (plnění podmínek). Žáci ze základních škol nemají podmínky, takže se nepotřebují odpoledne po skončení vyučování zkusit ani jinak učit, to bude důvod proč počet žáků, který ve škole zůstává je o polovinu nižší.

6. pro ZŠ: Představ si, že se ráno sejdete obě paralelní třídy – na 10 minut- a společně začnete den, je to pro vás realistická představa?

Graf k otázce 6. Pro základní školy: dokážeš si představit, že se ráno sejdete na 10 minut a společně začnete den?

67% (z odpovídajících žáků) si jej dovedlo představit a dále by tam krom „klasických společňákových činností“ chtěli dělat i další věci: Povídat si, hrát skupinové hry či zkusit různé sporty. Řekla bych, že návrhy pohybových aktivit byly předloženy protože, žák pak sedí celý den ve škole a takhle by se ráno aspoň rozpohyboval a probudil. Největší ohlas z navrhovaného výběru (co děláme na společňáku) mělo promítání fotografií a pouštění krátkých videí a hned po té následovalo předávání informací o akcích v okolí. Celkový ohlas se pohyboval okolo a nad 50 %.

6. Otázka pro žáky Přírodní školy: chodíš rád na ranní společňáky ?

Ano 83.3 % a na otázku proč odpovídá otázka H. viz níže.

H. Otázka pro žáky Přírodní školy: Co se ti líbí/ nelíbí na společňáku?

Nejvíce kladně bylo hodnoceno vypsání informací o jeho průběhu na školní tabuli, tedy, že i žák, který na společňáku nebyl či nedával pozor, může zpětně zjistit, co se tam odehrávalo a co může od následujícího dne/ týdne čekat. Dále se žákům na společňáku líbí, že společně a hezky začnou den ve škole. Ranní společňák, upevňuje kolektivní vazby a čistě teoreticky jej můžeme přirovnat k ranní společné rodinné snídani, všichni jsou pospolu a pozitivně se naladí do následujícího dne. Žákům dále vyhovuje, možnost dozvědět se nové informace o tom co se bude dít, o volnočasových aktivitách a dobrovolných akcích. Hudební složka se líbí na společňáku 80 % žáků jsou, žáci kteří si to rádi poslechnou, ale i kteří si i rádi zazpívají... I když zpívat se po ránu lidem moc nechce. Promítání a dostávání informací, bylo hodnoceno 100 % kladně, asi to může být dáno i tím, že to nevyžaduje aktivní zapojení žáka, ale jen jeho pasivní pozornost. Žákům se naopak nelíbí, že je tak brzo ráno, jeho délka a zbytečné nepotřebné informace. Takže, společňák berou jako příjemný začátek dne, ale ve chvíli, kdy je moc dlouhý, tak je přestává bavit.

x. Otázky po žáky ze základních škol: považuješ školní akce za výhodu či nevýhodu školy?

Žáci to výrazně častěji považují za výhodu. Jako důvody uváděli, že si odpočinou od školy a budou mít změnu v jinak stejné každodenní rutiny a navíc to posiluje kolektiv. To jsou i důvody, proč jsou na Přírodní škole výjezdy, aby si žák pročistil hlavu v přírodě a aby se upevnili mezilidské vztahy.

X. Zkus uvést další výhody a nevýhody vaší školy.

Výhody:

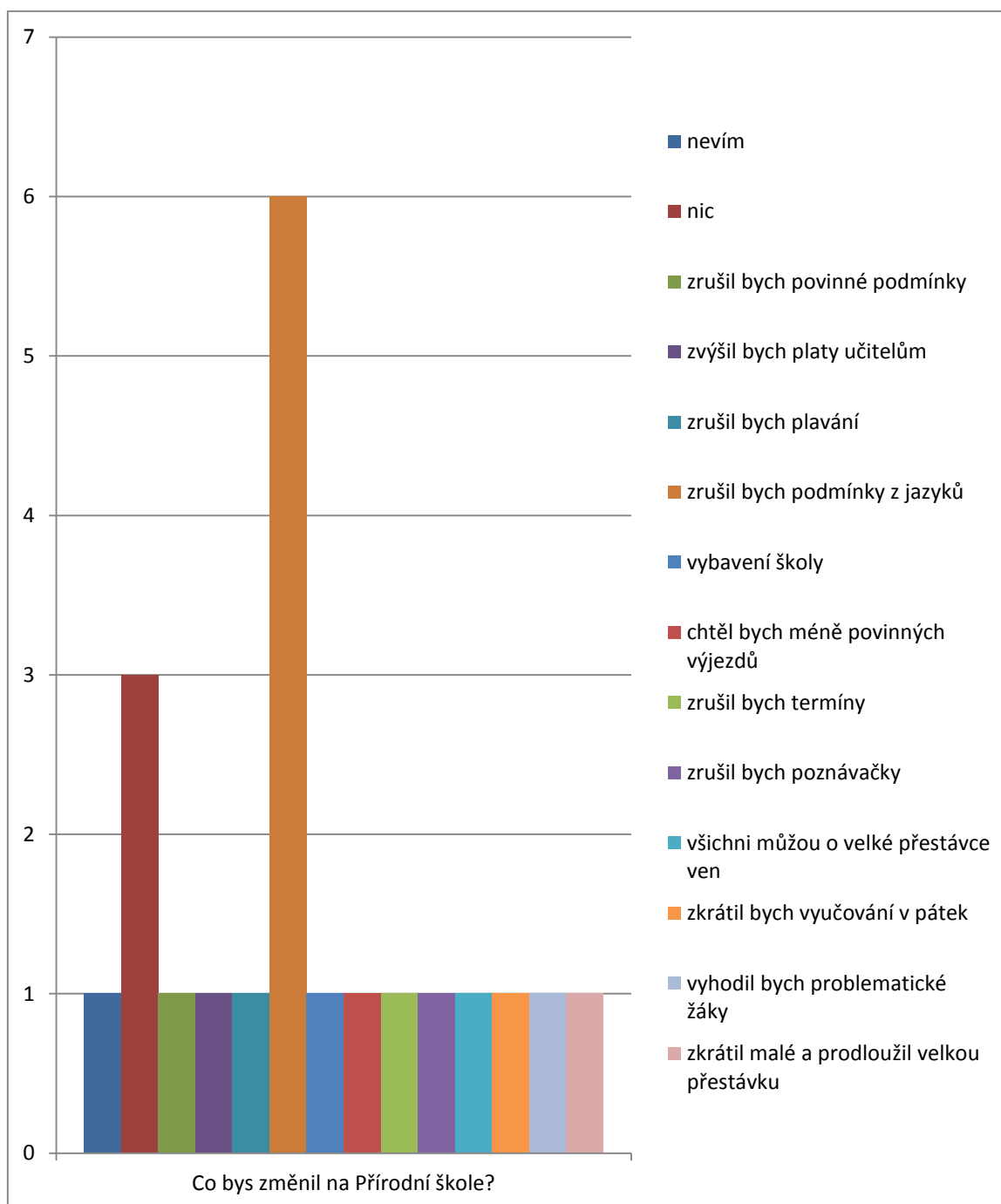
Dobré vybavení školy (38 žáků, 34 %), hodně akcí, (33 žáků, 30 %), dobrý kolektiv (32 žáků, 29 %), školní areál (30 žáků, 27 %), dobrý učitelský sbor (24 žáků, 21 %).

Nejvíce žáků, považovalo za výhodu materiální vybavení školy. Tedy to jak je účinné, funkční a moderní vybavení v jejich škole. Žáci se rádi učí u počítačů či na tabletech a s pomocí interaktivních tabulí. Kladně byl hodnocen i vysoký počet školních akcí, protože si na nich žák odpočine od školy a od každodenní rutiny. Jen 32 žáků z celkového počtu 112 respondentů má dobrý kolektiv ve třídě (28,6 %). Po zhlédnutí odpovědí přímo v tabulce můžeme vidět, že dobrý kolektiv mají na škole PLAM a UX, to jsou dvě z menších škol ve výběru, k dobrému kolektivu se tam pak hlásí většina třídy. Můžeme z toho odvodit, že na menších školách je potencionálně lepší kolektiv? Ano můžeme toto téma popsat již pedagog E. Štorch. Proto také usiloval o založení malých škol.

Nevýhody škol podle žáků základních škol (které má ta jejich):

Špatné vybavení (19 žáků, 17 %), špatná školní jídelna (17 žáků, 15 %), špatný školní areál (13 žáků, 12 %) neschopní učitelé (12 žáků, 11 %), špatný kolektiv (10 žáků, 9 %), špatny/ nemají skříňky (8 žáků, 7 %).

J. pro žáky Přírodní školy, co bys změnil na Přírodní škole?

Graf k otázce J pro žáky Přírodní školy: co bys změnil na Přírodní škole?

Krom velko-početných odpovědí psali i žáci různé možnosti po jednotlivcích. Možnosti jsem seřadila do různých odvětví. První odvětví, narušuje systém Přírodní školy: „zrušil bych povinné podmínky, zmenšil bych počet povinných výjezdů, zrušil bych všechny termíny, pokud by se vyhovělo těmto žákům, byl by systém Přírodní školy natolik pozměněn, že by se už skoro vůbec nelišil od systému základních škol. Druhé odvětví by chtělo změnit věci, které neovlivňují celkový systém školy, ale jsou přesto výrazné: zrušil bych plavání, zrušil bych podmínky v maturitním ročníku, všichni můžou jít o velké přestávce ven, zkrácení malých a prodloužení velké přestávky, vyhodil bych problémové žáky.

Poslední odvětví by chtělo zlepšit finanční situaci, aby se navýšily platy učitelům a zlepšilo celkové školní vybavení. První skupina jsou radikálové, kterým by více vyhovoval systém na základní škole a systém podmínek a povinností je jim nepříjemný. Druhá skupina jsou žáci, kterým nevadí systém přírodní školy (či je dokonce baví), ale chtěly by jej změnit/zrušit, některé z povinností, nejsou již tak radikální. Poslední odvětví chce zlepšit podmínky pro učitele i žáky.

Jak berou specifika Přírodní školy její žáci?

Většinu, alternativ Přírodní školy hodnotili žáci kladně. Výjimkou byl systém plusů a mínusů, o kterém někteří žáci nevěděli. Na žáky nemá přímý vliv, krom toho, že je veřejně vyvěšen na chodbě školy a všichni se můžou podívat, jak je jaký žák aktivní v dobrém či špatném smyslu (+ se dává třeba za pomoc škole, kamarádovy, účast na dobrovolné akci apod. a – se dává za nečasné plnění úkolů, neodevzdání indexu ke zkontrolování, či jiné prohřešky.). Dále žákům nevyhovují povinné akce a výjezdy o volném čase. Jako důvod uváděli, že jsou povinné a, že jim berou jejich volný čas. Nejspíš to je dané tím, že žák nemá možnost na výjezdu navštěvovat své volnočasové zájmové aktivity a musí (což je asi největší problém) být týden se svou třídou a zbytkem školy.

Zpětné zhodnocení práce

Zpětně bych některé otázky formulovala jinak, jelikož jsem nedostala přesně ty informace, které jsem chtěla. Napadají mě otázky, kterými bych rozvedla mnou započatá témata a práce by byla zajímavější. Taky musím přiznat, že můj systém číslování a zároveň označování otázek abecedou, je nesmyslný. I tak si, ale myslím, že se mi podařilo zjistit z dotazníků zajímavé informace. Krom původně stanovených cílů jsem vytvořila i zpětné vazby pro základní školy, na kterých probíhal výzkum. Zpětná vazba obsahuje vždy konkrétní informace, jak se žáci na dané škole cítí, co by na dané škole změnili apod. Jedné ze škol (základní škola J. A. Komenského) jsem již tuto zpětnou vazbu poslala a už mi i odpověděli, že je to zajímavé a, že děkují. Mám v plánu, poslat zpětné vazby i všem ostatním školám, se kterými jsem spolupracovala. (Všechny zpětné vazby, jsou dostupné ve složce, příloha č.6. -zpětné vazby školám).

6. Závěr

Společně jsme se zaměřili na několik témat, připomenu nejhlavnější z nich:

1. Možnost žáků ovlivnit dění na škole a zapojit se do jejího fungování.
2. Způsob hodnocení a kontroly znalostí studentů.
3. Kolektiv školy – možnosti posilování mezitřídních vztahy.

Ve výsledcích můžeme najít otázky zaměřená právě na tato témata, zhodnocené odpovědi jsou zde:

Můžeme říct, že jsme si potvrdili vše, co jsme předpokládali.

Zjistili jsme, že na Přírodní škole se cítí více žáků zapojeno do dění na škole, než se cítí zapojeno žáků na školách základních. 50 % žáků ze třídy se zapojuje přípravou výjezdů a dobrovolných akcí.

Žáci Přírodní školy se zapojují, protože je to baví a mají pocit, že to je pro dobrou věc a chtějí ovlivnit chod školy.

Žáci základních škol, sice mají možnost opravit si známku, ale většinou jí nemůžou odstranit z průměru, jako tomu je na Přírodní škole (přepsat známky jde na PŠ pouze z podmínkových předmětů- nelze z matematiky a jazyků) Žáci Přírodní školy si nejčastěji opravují známky z dějepisu a zeměpisu (důvod proč zrovna tyto předměty je tento, nestíhají se učit a chtějí souhrny) další předmět co si velmi často opravují je chemie (důvod: nejde jim). Žáci základních škol v dotazníku uváděli, že si myslí, že možnost přepsání/opravení známky žákům prospívá a, že je spravedlivá. V dotaznících byla taky nadnesena obava spoléhání žáků na opravný test – tedy neučení na test první, ale to pro žáky není o nic výhodnější než napsat test na poprvé. Žáci přírodní školy měli otázku, ve které potvrdili, že oprava známky žákům prospívá a to třeba tím, že se necítí tolik ve stresu a že můžou projevit snahu a získat dobrou známku. Žáci na Přírodní škole si neopravují všichni všechny známky, ale třída je rozdělena na dvě skupiny: první, která si opravuje známku velmi často a druhou, která si známky téměř neopravuje.

2/3 žáků na základních školách, mají možnost zůstat po vyučování v budově školy, ale většinou jí nevyužívají. Žáci Přírodní školy mají možnost zůstat v budově školy a 2/3 žáků toho i aktivně využívá, většinou zůstávají kvůli dobrému kolektivu, zkoušení a plnění podmínek. Na Přírodní škole je spousta akcí, kdy je kolektiv pospolu (i povinné, jako je třeba výjezd). Podle žáků základních škol společné školní akce podporují tvorbu dobrého kolektivu a považují školní akce za výhodu školy.

Jinak řečeno Přírodní škola i základní škola má své výhody i nevýhody. Mým cílem bylo také zjistit jaké výhody a nevýhody má právě Přírodní škola a sepsat je:

Výhody školy (podle žáků):

- + Obětaví učitelé.
- + Velké množství akcí.
- + Malý a dobrý školní kolektiv.
- + Velké množství nepovinných akcí.
- + Každý má šanci zapojit se do dění na škol.
- + Vše záleží na snaze žáka.
- + Možnost přepsání známky a špatnou odstranit z průměru.
- + Každý má možnost říct svůj názor.
- + Možnost zůstat po vyučování v budově školy.
- + Ranní společný začátek dne („společňák“).
- + Přestávka s možností jít na hřiště a hrát fotbal.
- + Možnost volnočasových aktivit, např. latina, výtvarná výchova, mluvení s rodilým mluvčím.

Nevýhody Přírodní školy:

- Problémový žáci dostávají šanci i na úkor většiny.
- Časově náročná.
- Horší nmoderní vybavení školy.
- Malá škola, méně lidí k poznání

(Plakát shrnující výhody a nevýhody dostupný v příloze č. 5.)

7. Seznam příloh:

1. Původní verze otázek (dotazníku) ve formátu Microsoft word (Verze pro obě školy: A dotazník pro Přírodní školu, B dotazník pro základní školu).
2. Všechny odpovědi od všech žáků v exellovských tabulkách. (A. verze pro žáky Přírodní školy, B. verze pro žáky základních škol).
3. Všechny tabulky a grafy, které jsem vytvořila.
4. Prezentaci o Přírodní škole.
5. Letáček shrnující výhody a nevýhody Přírodní školy.
6. Zpětné vazby pro všechny základní školy, na kterých jsem pokládala tento dotazník a díky, kterým vznikla tato práce.